

— Ljudska knjižnica. V 2. in 3. snopiči J. S. Gombarov priobčuje pod naslovom „Iz mladih dnij — za mlade ljudi“ triindvajset kratkih, a mičnih povestic in črtic. Snopič 4. obseza štiri povesti, katere je g. Jos. Sattler preložil iz češčine; 5. in 6. snopič pa prinašata pod naslovom „Kitica povedeb resnega, veselega in smešnega zapopadka“ sedemnajst povestec, katere je po raznih pisateljih nabral g. H. Majar.

— Delavski prijatelj. Nauki, ki so delavcem v sedanji dobi posebno potrebni. Spisal Fr. Podgornik. Tiskal in založil J. Krajec v Novem Mestu 1886, 8, 52 str. Cena 20 kr. Knjižica obseza dva dela. V prvem poglavju poudarja g. pisatelj v kratkih, a krepko pisanih stavkih nauke najimenoitnejših narodno-gospodarskih in socijalističnih pisateljev, kakeršni so Adam Smith, Malthus, List, Ricardo, Carey, St. Simon, Proudhon, Louis Blanc, Lassalle in Marx; v drugem poglavju pa razpravlja, po čem je delavcem hrepeneti v sedanjem času in pod gaslom: „Pomagaj si sam in pomaga ti Bog!“ daje delavcem mnogo zlatih naukov. Želimo, da bi se ta knjiga, iz katere veje živa ljubezen do delavskega stanú, jako razširila med slovenskimi delavci.

— Andrej Hofer, junaški vodja Tirolcev leta 1809. Vérni popis njegovega življenja, delovanja in njegove junaške smrti v Mantovi 1810. Za prosto ljudstvo svobodno poslovenjeno iz nemščine. Tiskal Jan Leonov naslednik (L. Kordeš) v Mariboru, založil Anton Turk, knjigovez v Ljubljani 1886, 8, 56 str. Cena 15 kr. Prav hvaležni smo neimenovanemu g. pisatelju in g. založniku, da sta nam oskrbela to lepo knjižico; kajti slavni čini junaškega Hoferja so z zlatimi črkami zapisani v zgodovini pravega domoljubja in o njegovem junaštvu si ogréva srce vsak pristni Avstrijanec. Knjižica je po obliki in vsebini svoji taka, da zasluži, da bi se med narodom našim na široko razširila.

— Spisovnik ljubavnih listov, svetovalec v vseh srčnih zadevah za vse stanove in razmere. Tiskal in založil L. Kordeš v Mariboru 1886, 8, 96 str. Cena 30 kr. — „Ljubezen je bila, ljubezen še bo, ko tebe in mene na svetu ne bo!“ pravi narodna pesem in kdor ljubi, tisti piše ljubavna ali zaljubljena pisma. Samó želimo, da bi se odslej, ko imamo Slovenci že dva taka spisovnika, Haderlapovega in zdaj Kordeševega, take vrste pisma tudi v nižjih krogih pisala v pravilnejšem jeziku nego so se doslej. In s tega stališča želimo, da bi knjiga izobrazovala in likala zaljubljene ljudi. Razložek med obema knjigama je v obče ta, da je g. Haderlap na naslovni list postavil ljubeznivo kranjsko Miciko v narodni peči, g. Kordeš pa koketno gosposko Lavro črnih las in lepó okroglih pleč. In to nekako zaznamenuje tudi razložek v vsebini obeh knjižic.

— Došla nam je knjižica: „Človek, v pogledu na njegovo telo in dušo, s kratkim navodom, kako si ohraniti in utrditi zdravje.“ Za šolo in dom. Sestavil založnik Janko Leban, učitelj v Lokvi. Ponatis iz „Učiteljskega Tovarisha“ 1885/86. leta. Natisnil J. R. Milic 1886, 8, 54 str. Cena 45 kr., po pošti 50 kr. Knjiga ima tri dele: v I. beremo kratek opis človeškega telesa, v II. se opisujejo dušeslovni početki in III. poglavje obseza kratek navod, kako nam je ohraniti in utrditi zdravje. Obsirneje poročilo nam je obljubljeno.

Cerkvena književnost slovenska. Marija moja Kraljica ali šmarnice. Spisal Anton Žgur, župnik v Loškem Potoku. Z dovoljenjem prečastitega Ljubljanskega knezoškofijstva. V Ljubljani. Založila in na svitlo dala „Katoliška bukvarna“ 1886. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani. Mala 8°. Str. 342. Cena 90 kr. in več.

Šmarnice, t. j. zbirka premišljevanj o Marijinem življenji in njenih čednostih postale so neizogiben, težko pričakovan letnik slovenski. Za neprekosljivim ustanoviteljem te nabožno-literarne stroke mons L Jeranom proslavlja leto za letom deviško Mater kak pisatelj duhovnik, ta z večjo, ta z manjšo srečo. Drugič že srečujemo med Marijinimi slavitelji g. župnika A. Žgurja. Za gori oznanjeno knjigo svojo je zajemal tvarino iz nemškega vira „Marien-Prediger“. Jezik mu je sicer slovnično pravilen, razven nekaterih malenkostij, pozná pa se mu nemški kov. V dokaz dva, tri stavke: str. 5: „nas tudi po poti, katero nam sv. vera kaže, skrbno vodi.“ Str. 8: „kaj je mislila z besedami, ki jih je med pridigo izgovorila, doseči.“ Tako ne trga slovenščina stavkov! str. 10.: „kakor zgodovina pové“ — mesto: pripoveduje, str. 333: „Sklenem s tvojo g na do“ itd. G. pisateljem Šmarnic svétujemo, naj se seznanijo z enakimi proizvodi češke in poljske književnosti. Oba naroda sta vnetá čestilca Marijina. Zakladnica slavo Marijino povznašajočih del je pri obeh neizcrpljiva. Misel češka in poljska je mnogo bližja óni, ki se poraja v naših slov. lobanjah, nego abstraktni pojmi, puhteči iz nemških možgan. Hodimo k bratom na posodo, če nam pohaja domače blagó! Slov. nabožni pisatelji! posnemajte g. Marešiča, da ne porekó ljudje: sáme romane pa novele prevajajo iz češčine in poljščine!

— a —

— Knjigovez Ivan Bonač v Ljubljani je dal na svetlo „Molitvenik za dečke“ in „Molitvenik za deklice“. Oba je spisal g. Fr. Marešič, ki je s svojim „Molitvenikom za dijake“ in z enakimi knjigami pokazal posebno svojo spretnost za take stvari. Opozarjamo zlasti na „Molitvenik za deklice“. Nemški jezik se razločuje od našega. Pri Nemcih rabita lahko tisti molitvenik moški in ženska, ker ju ne moti po spolih različna konjugacija in deklinacija. Pri nas je drugače. Svojstvo našega jezika zahteva za vsak spol posebnega molitvenika in to posebno slovenskega jezika je g. pisatelj pri omenjenih dveh molitvenikih vzel v poštev. Prav lično ves v platno vezan „Molitvenik“ stoji samó 30 kr., ako je lepše vezan, pa več.

O Matici Slovenski nam od mnogih stranij prihajajo hude tožbe na sedanji odbor, ker je zavrgel predlog, naj bi „Matica“ kupila Stritarjeve zbrane spise. Dotični gospodje dopisniki naj nas oprosté, ako ne natisnemo njih poslanic in sicer zato ne, ker bi bile v sedanjih razmerah pri „Matici“ brezuspešne in ker se bode brez dvojbe o ti stvari še obširneje govorilo pri obénem zboru. Iz mnogih pisem, ki smo jih prejeli, priobčujemo v kratkem posnetku samo jedno: „Tukaj se neznauski jezimo na zadnji sklep „Matice Slovenske“. Tako prvi naš literarni zavod postopa s prvim našim živečim pisateljem, ki je bil nam vsem učitelj! Ne morem Vam vse pisati, kar mi je na srci. Prav vesel sem, da ne bivam v Ljubljani in J. pravi ravno tako. V Ljubljani menda z malimi iznimki niti ne razumete, kaj ta negativni sklep pomeni za našo kulturo, kajti to ne spada v véliko politiko. Človek bi kar obupal ob usodi naroda našega. Ranjki Šolar mi je rekel, ko sva bila zadnjikrat v Ljubljani skupaj, da v petdesetih letih ne bomo nič na boljšem, ampak da bomo še zmerom životáрили, kakor dandanes. In menda bo res tako. Prav nič s: ne čudim, da je v Ljubljani še zmeraj toliko nemškutarjev. Slovenci bi menda radi do svoje narodne smrti ostali kmečki narod brez posvetne gospode, brez omike! J. trdi, da v literarnih stvaréh kranjskega duhovna od préprostega kmeta prav nič ne loči, kakor črna sukinja. Pač škoda, da so Korošci v tako nesrečnem položaji, ti so plemenitaši proti Vašim kranjskim duhovnom, ki ne poznajo nobenega ozira na posvetno gospodo, ampak samooblastno držé svoje vladarsko žezlo v koščenih rokah.“ i. t. d. — Nekdo nam piše: „Dasi me je sklep Maticinega odbora zaradi Stritarjevih spisov silno pogrel, vendar sem se potolažil,